

РЕШЕНИЕ

№ 16480

гр. София, 12.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 168 СЪСТАВ, в публично заседа.е на двадесет и пети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Б.ИВ.С.

при участието на секретаря Г.ЦВ.Г.Ш.
като разгледа докладваното от Б.ИВ.С. Гражданско дело № 20221110158493 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 124 ГПК.

Производството е образувано по предявен от У*** (УНСС) ЕИК ***** против С. Б. Т, иск за заплащане на сумата 15 182,00 лева, представляваща получено без основа.е авансово обезщетение за придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за 4 месеца ведно със законната лихва от датата на исковата молба - 28.10.2022 г. до окончателното плащане и иск за заплащане на сумата 839,23 лева , представляваща обезщетение за забава за периода 13.04.2022 г. до 28.10.2022 г.

Ищецът твърди, че С. Б. Т. е назначена на работа в УНСС на 25.12.1982 г. като със заповед №***/17.03.2004 г. трудовото □ правоотношение е прекратено на основа.е чл. 328, т. 1 КТ. посочва, че С. Т. сключва основен трудов договор с Администрацията на Президента на Република България, считано от 15.04.2004 г. като същевременно сключва и нов трудов договор №***/17.03.2004 г. с УНСС на основа.е чл. 111 КТ (външно съвместителство) в сила от 18.03.2004 г. На 22.01.2012 г. след като е прекратено основното □ трудово правоотношение с Администрацията на Президента на Република България, ответникът сключва допълнително споразумение към трудов договор №***/17.03.2004 г. с УНСС на основа.е чл. 67, ал. 1, т. 1 КТ. При прекратяване на трудовото правоотношение на С. Б. Т. с УНСС посредством заповед №ЧР-****/08.06.2020 г. на основа.е чл. 328, ал. 1, т. 10 КТ на същата е изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ в размер на brutното трудово възнаграждение за срок от 2 месеца. Обезщетението е определено при съобразяване, че отвтеникът е имала 8 години, 4 месеца и 24

дни трудов стаж при този работодател към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Поддържа, че след извършена на 21.04.2021 г. проверка при ищеца от ИА „Г“ е дадено предписА.я, обективирано в протокол за извършена проверка №5551/23.04.2021 г. на С. Т да се изплати разликата до пълния размер на дължимото □ се обезщетение за придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в размер на brutното □ трудово възнаграждение за срок от още 4 месеца. Със заповед на работодателя на 05.05.2021 г. на ответника е заплатена сумата 15182,00 лева с основА.е обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ. Посочва, че по жалба на УНСС предписА.ето на ИА „Г“ е отменено, за което е постановено решение №252 от 17.01.2022 г. по адм. д. №4483/2021 г. по описа на АС- София град, влязло в сила на 11.02.2022 г. Предвид това поддържа, че получената от ответника сума подлежи на връщане като получена без основА.е, както и че с плащането □ последната се е обогатила за сметка на обедняването на ищеца. С писмо от 18.03.2022 г., получено от ответника на 29.03.2022 г., С. Т. е поканена да върне получената без основА.е сума в размер на 15182,00 лева в 14-дневен срок от поканата, но плащане не е направено. Предвид това ищецът претендира заплащането и на обезщетение за забава в размер на 839,23 лева за периода 13.04.2022 г. до 28.10.2022 г. Претендира присъждането на разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът е депозирал отговор, в който навежда доводи за неоснователност на исквете. Не оспорва наличието на трудово правоотношение между стрА.те от 04.01.1982 г. до 15.03.2004 г., когато е прекратено по взаимно съгласие, както и че на 17.03.2004 г. е сключен трудов договор с правно основА.е чл. 111 КТ, в сила от 18.03.2004 г. за определено време до 01.01.2005 г. на длъжност доцент по съвместителство на 1/2 длъжност, който е прекратен със заповед №ЧР-****/08.06.2020 г. Не оспорва, че между стрА.те е сключено допълнително споразумение от 22.01.2012 г., с което са изменени съществени елементи на трудовия договор от 17.03.2004 г., а именно длъжността и срока. Не оспорва и че е получила сумата 15182,00 лева изплатено обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ, равняваща се на brutното трудово възнаграждение за 4 месеца. Възразява, че с подписването на допълнително споразумение №ОП-*** /19.01.2012 г. към ТД №*** /17.03.2004 г., в сила от 22.01.2012 г. е възникнал нов трудов договор. Поддържа, че отношенията между стрА.те се основават на сключения на 17.03.2004 г. трудов договор, което се доказва и от заповедта №ЧР-**** /08.06.2020 г., с която работодателят прекратява именно този договор. Поддържа, че при този работодател има повече от 16 години непрекъснат трудов стаж, поради което следва да получи обезщетение в увеличен размер – за 6 месеца. Посочва, че правото да се получи това обезщетение в увеличен размер се е породило с настъпването на предвидените в закона юридически факти. Твърди, че за целия срок на договора е била член на ОС на УНСС, което съгласно чл. 27 ЗВО се състои само от представители на академичния състав на основен трудов договор. Заявява, че с решението на адм. съд

даденото от ИА „Г“ предписА.е е отменено не поради недължимост на обезщетението, а поради наличието на трудов спор между стрА.те. Оспорва ищецът да е обеднял с плащането на процесното обезщетение. Счита претенцията за лихва за неоснователна. Моли исковете да бъдат отхвърлени като ѝ се присъдят разноски.

Софийският районен съд, второ гражданско отделение, 168 състав, като обсъди представените по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, при спазване изисквА.ята на чл. 235 от ГПК, от фактическа и правна страна намира следното:

Правната квалификация на предявените искове е чл. 55, ал.1, пр.1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД.

По отношение на иска с правно основА.е чл. 55, ал.1 ЗЗД.

Според практиката на ВКС /виж решение Решение № *** от 6.02.2017 г. на ВКС по т. д. № 2637/2015 г., II т. о., ТК, Решение № 29 от 28.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1144/2010 г., IV г. о., ГК, Решение № 556 от 13.07.2010 г. на ВКС по гр. д. № 46/2009 г., IV г. о., ГК Решение № 182 от 15.07.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3322/2017 г., IV г. о., ГК/ изводите на която този състав на Софийски районен съд споделя, специфичният белег на първия фактически състав на чл. 55, ал. 1 ЗЗД е първичната липса на основА.е, която може да се отнася както до цялата получена облага, така и до част от нея. С оглед на това на връщане подлежи цялата имуществена ценност, или част от нея, като при предявена претенция за реституция на даденото на основА.е чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, тежестта за доказване се разпределя според общите принципи на гражданския процес - чл. 154 ГПК. Всяка страна следва да докаже обстоятелствата, с които свързва своите твърдения, или от които извлича определени благоприятни за нея правни последици. В разглежданата хипотеза на чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД това означава, че когато ищцовата страна твърди, че ответникът е получил парична сума при начална липса на основА.е, в нейна тежест е да докаже факта на извършеното плащане, а в тежест на ответника - да докаже наличието на основА.е за това плащане и за задържане на дадената сума.

Не е спорно по делото, че със заповед на работодателя на 05.05.2021г. на ответника е заплатена сумата 15 182,00 лева с основА.е обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ, направено във връзка с предписА.е на ИА „Г“, обективизирано в протокол за извършена проверка №5551/23.04.2021 г., представляваща доплащане до пълния размер на дължимото обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение на ответницата.

Не се спори а и се установява от доказателствата по делото, че решение №252 от 17.01.2022 г. по адм. д. №4483/2021 г. по описа на АС- София град, влязло в сила на 11.02.2022 г., предписА.ето на ИА „Г“ е отменено.

Спорни по делото са въпросите свързА. с наличие на предпоставките ответницата да получи даденото обезщетение.

Обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ, има гратификационен характер и

съставлява парично изразена благодарност от страна на работодателя за продължителната служба като фактическия му състав включва: 1. прекратяване на трудовото правоотношение, независимо от основА.ето за това, 2. работникът или служителят да е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и 3. да не е изплащано такова обезщетение. Решение № 270 от 24.03.2014 г. по гр. д. № 1296/2013 г. на Върховен касационен съд.

Съгласно разпоредбата на чл. 222, ал. 3 КТ при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основА.ето за прекратяването, той има право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от два месеца, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж - на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца и това обезщетение е допустимо да се изплаща само веднъж.

Предпоставки за придобиване правото на обезщетението по, ал. 3 са: прекратяване на трудовото правоотношение, без значение на какво основА.е и към момента на прекратяването работникът или служителят да е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Критерий за придобиване право на увеличения размер на обезщетението е придобиването на последните 10 години трудов стаж при един и същ работодател. /виж ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 561 ОТ 24.04.2015 Г. ПО ГР. Д. № 1497/2015 Г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС/

Налице е първата предпоставка. От представената по делото заповед № ЧР – ****/08.06.2020г. на ректора на УНСС /с предишно наименовА.е ВИИ Карл Маркс/ е видно че трудовото правоотношение на ответницата е прекратено, считано от 16.06.2020г. Като основА.е за прекратяване е посочено чл. 328, ал.1, т.10 КТ – във връзка с придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Налице е и втората предпоставка. От представеното по делото копие на трудова книжка, както и от заключението по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза е видно, че към датата на прекратяване на трудовото правоотношение ищцата е имала изискуемият трудов и осигурителен стаж за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Последната предпоставка обаче не е налице. Не се установява, че последните 10 години от трудовия стаж на ответницата да са придобити при ищеца УНСС.

Съгласно разпоредбата на чл. 12 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж, трудовият стаж по Кодекса на труда се установява с трудова, осигурителна и занаятчийско-ученическа книжка или с удостоверение, издадено въз основа на изплащателни ведомости или партийни книги или други документи, удостоверяващи време, което се признава за трудов стаж по чл. 354 от Кодекса на труда.

Видно от представеното копие от трудова книжка и от заключението по

допуснатата съдебно-счетоводна експертиза за периода 15.03.2004 – 22.01.2012г. трудовият стаж не е придобит при УНСС, а в администрацията на президента. За периода 22.01.2012г. – 16.06.2020г. трудовият стаж е придобит при ищеца УНСС, но същият се равнява на 8г. 4м. и 27 дни.

Съгласно практиката на ВКС /виж РЕШЕНИЕ № 60324 ОТ 31.03.2022 Г. ПО ГР. Д. № 763/2021 Г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС/ за да е налице правото по чл. 222, ал.3 КТ В този период /10 годишния трудов стаж/ се включват всички периоди, които се зачитат за трудов стаж за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Не е необходимо трудовият стаж да е бил непрекъснат. Необходимо е той да е бил при един и същ работодател. Работникът/служителят не би имал право да получи заплащане на увеличения размер на гратификацията, ако през този период от време трудовият стаж при работодателя е прекъснат, само ако по време на прекъсването е придобил трудов стаж при друг работодател. Когато не е налице смяна на работодателя, прекъсването на трудовия стаж не е от значение.

Именно такова прекъсване е налице в настоящия случай, като за периода от 15.03.2004г. – 22.01.2012г. трудовият стаж при ищеца УНСС е прекъснат с трудов стаж при друг работодател – Администрацията на президента.

Следва да се държи сметка че за конкретния случай е без значение дали ответницата е била член на общото събр.е на УНСС и че е заемала длъжности за които се изисква основен трудов договор с учебното заведение, тъй като тези обстоятелства не променят вида на трудовото и правоотношение от такова по външно съвместителство в основно такова, а сочат за нарушение на ЗВО.

При това положение съдът намира, че не е налице основ.е за получаване на сумата от 15 182,00 лева, равняваща се на 4 брутни трудови възнаграждения, поради което е налице неоснователно обогатяване отстрана на ответницата по отношение на ищеца, поради което искът се явява основателен.

По отношение на искът по чл. 86 ЗЗД.

По този иск в тежест на ищеца е да докаже възникването на главен дълг, изпадането на длъжника в забава и размера на обезщетението за забава.

Установява се наличието на главен дълг и изпадането на длъжника в забава. Размерът на законната лихва изчислен от съда чрез калкулатор за законна лихва възлиза на 868,75 лева. Доколкото се претендира сума в по-малък размер то и искът за законната лихва следва да бъде уважен изцяло.

По отношение на разноските.

При този изход на производството право на разноски има ищецът на който следва да му бъдат присъдени сторените разноски в размер на 640,85 лева държавна такса и сумата от 200 лева юрисконсултско възнаграждение.

Мотивиран от гореизложеното.

РЕШИ:

ОСЪЖДА С. Б. Т, ЕГН***** **ДА ЗАПЛАТИ** на У*** ЕИК *****,
на основА.е чл. 55, ал.1, пр.1 от ЗЗД сумата от 15 182,00 лева представляваща
получено без основА.е авансово обезщетение за придобито право на пенсия за
осигурителен стаж и възраст за 4 месеца ведно със законната лихва от датата
на исковата молба - 28.10.2022 г. и на основА.е чл. 86, ал.1 от ЗЗД сумата от
839,23 лева , представляваща обезщетение за забава за периода 13.04.2022 г.
до 28.10.2022 г.

ОСЪЖДА С. Б. Т, ЕГН***** **ДА ЗАПЛАТИ** на У***, на основА.е
чл. 78, ал.1, ГПК сумата от 640,85 лева държавна такса и сумата от 200 лева
юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му
на стрА.те пред Софийски градски съд.

Съдия при Софийски районен съд: _____